

PODPIS ZAUFANY
ANDRZEJ FRANCISZEK
WRÓBEL
08.01.2023 10:36:02 [GMT+1]
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Akceptuję
Hr 1

II Katedra i Klinika Ginekologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Kierownik Katedry i Kliniki: Prof. dr hab. n. med. Tomasz Rechberger
20-090 Lublin, ul. Jaczewskiego 8; Tel.: 81-7244268; Fax: 81-7244849

Lublin, dn. 06.01.2023 r.

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne

lek. med. Pawła Bartnika

pt.: „Ocena wpływu leczenia chirurgicznego stanów przednowotworowych i wczesnego
raka szyjki macicy na funkcję seksualną kobiet”

Przedłożona mi do recenzji rozprawa na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne lek. med. Pawła Bartnika pt.: „Ocena wpływu leczenia chirurgicznego stanów przednowotworowych i wczesnego raka szyjki macicy na funkcję seksualną kobiet” dotyczy bardzo istotnego problemu klinicznego, którym jest potencjalny wpływ procedur chirurgicznych pod postacią konizacji chirurgicznej oraz elektrokonizacji, jak i kolposkopii z biopsją szyjki macicy na funkcję seksualną pacjentek.

Temat pracy uważam za bardzo trafny, którego wyniki mogą mieć nie tylko wartość poznawczą, lecz także być użyteczne w codziennej praktyce klinicznej, bowiem dotyczy on bardzo licznej populacji chorych kobiet zmagających się ze stanami przednowotworowymi lub rakiem szyjki macicy, który jest czwartym najczęściej występującym nowotworem u kobiet i jednym z najczęściej występujących nowotworów złośliwych na świecie pomimo wdrożenia zaawansowanych metod profilaktyki pierwszego i drugiego rzędu.

Dysertację podzielono na typowe dla tego typu opracowań naukowych rozdziały. Na jej czytelność wpływają wykaz skrótów i wzorów oraz spisy tabel, rycin i diagramów. Manuskrypt zawiera 103 najnowsze pozycje piśmiennictwa dotyczące badanego zagadnienia.

Wstęp stanowi obszernie opracowanie poglądowe dotyczące epidemiologii, klasyfikacji oraz etiologii stanów przednowotworowych i raka szyjki macicy, a także metod ich wykrywania i leczenia. Istotną jego część Doktorant poświęca szczegółowej analizie elementów składających się na funkcję seksualną kobiet oraz omawia wyniki dotychczas przeprowadzonych na świecie badań dotyczących wpływu przeprowadzanej diagnostyki oraz leczenia chirurgicznego raka szyjki macicy na wspomniane funkcje.

Założenia i ambitny cel pracy zostały sformułowane w sposób jasny i czytelny. Istotą dysertacji była ocena wpływu powszechnie stosowanych metod chirurgicznych w leczeniu stanów przedrakowych i wczesnego raka szyjki macicy na funkcję seksualną kobiet. Dodatkowym punktem końcowym badania była weryfikacja wpływu na wspomniane funkcje stresu związanego z poszerzeniem diagnostyki oraz uzyskaniem informacji dotyczących natury dysplazji szyjki macicy poprzez analizę grupy pacjentek poddanych wyłącznie kolposkopii z celowaną biopsją, które nie wymagały następczego leczenia chirurgicznego.

Niezwykle dokładnie zaprojektowane badanie miało charakter prospektywny. Precyzyjnie określono kryteria włączenia i wyłączenia z badania. W momencie rekrutacji pacjentki wypełniały ankietę „0”, którą ponownie oceniano po 3, 6 i 12 miesiącach. Użyte w badaniu narzędzia dobrane zostały prawidłowo. W badaniu wykorzystano kwestionariusz zawierający pytania demograficzne z uwzględnieniem wywiadu seksuologicznego, skalę Female Sexual Function Index (FSFI), która została uprzednio zwalidowana na populacji polskiej oraz skalę EORTC. Do oceny nasilenia depresji wykorzystano skalę PHQ-9.

Na szczególne wyróżnienie w mojej ocenie zasługują bardzo trafnie dobrane metody analizy statystycznej oraz niezwykle czytelny sposób prezentacji uzyskanych wyników.

W rozdziale „Wyniki” zaprezentowano rezultaty dysertacji przedstawione pod postacią wykresów i tabel. Ilość zgromadzonego materiału badawczego przekładająca się na objętość rozdziału jest imponująca i wskazuje na niezwykle pracowitą Doktorantkę w realizacji tak ambitnego projektu badawczego.

Zważywszy na charakter badania ocenie poddano dużą populację pacjentek. Skrupulatnie przeprowadzona analiza demograficzna nie wykazała istotnych różnic pomiędzy analizowanymi grupami. Nie zaobserwowano istotnej statystycznie zmiany odsetka respondentek aktywnych seksualnie w ciągu całego 12-miesięcznego okresu obserwacji.

W grupie pacjentek poddanych elektronizacji szyjki macicy zaobserwowano istotne pogorszenie w podskali orgazmu FSFI po 3 i 6 miesiącach w porównaniu z wartościami wyjściowymi, natomiast nie stwierdzono istotnych różnic w podskalach seksualności EORTC.

Z kolei w podgrupie pacjentek poddanych konizacji chirurgicznej wykazano istotne pogorszenie w obszarze sumarycznego wyniku w skali FSFI oraz w podskali podniecenia pomiędzy wartościami wyjściowymi, a odnotowanymi po 3 miesiącach. W podskali orgazmu zaobserwowano istotną poprawę pomiędzy 3 i 12 miesiącem obserwacji. Wykazano natomiast istotne pogorszenie w podskali aktywności seksualnej EORTC pomiędzy wartościami wyjściowymi oraz uzyskanymi po 3 miesiącach.

W grupie pacjentek poddanych wyłącznie kolposkopii z celowaną biopsją stwierdzono niewielkie pogorszenie w podskali orgazmu FSFI po 3 miesiącach obserwacji, z kolei nie zaobserwowano istotnych różnic w podskalach seksualności EORTC.

W rozdziale „Dyskusja” Autor dysertacji konfrontuje wyniki własne z rezultatami uzyskanymi przez innych autorów. Rozdział ten oceniam bardzo wysoko albowiem znamionuje on zdolność Doktoranta do wnikliwej analizy literatury przedmiotu odnoszącej się do zagadnień klinicznych oraz umiejętność obiektywnej oceny rezultatów badań własnych, a także wskazania ich ograniczeń. Szczególnie ten ostatni element niezwykle rzadko występuje w pracach naukowych na stopień doktora nauk medycznych. Dowodzi to umiejętności Doktoranta do syntezy uzyskanych wyników oraz krytycznego do nich podejścia przy jednoczesnym wyakcentowaniu ich przydatności klinicznej.

Dysertację wieńczą wnioski uprawnione wynikami badania posiadające istotne znaczenie poznawcze oraz praktyczne.

Ze względu na fakt, że istotny odsetek badanej populacji pacjentek zadeklarował swoją orientację jako biseksualną podczas przygotowywania pracy do druku ciekawym byłoby przedstawianie w dyskusji danych literaturowych dotyczących wpływu wykonanych procedur medycznych na tą podgrupę.

Jako, że American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG) nie opracowało dotychczas rekomendacji dotyczących prewencji zaburzeń seksualnych będących przejściowym efektem procedur wykonywanych u pacjentek z neoplazją szyjki macicy, podczas przygotowywania pracy do druku zasadnym byłoby omówienie konieczności wprowadzenia poradnictwa dotyczącego przejściowego pogorszenia funkcji seksualnej, co poprawiłoby akceptację proponowanego postępowania diagnostyczno – terapeutycznego oraz mogłoby mieć wymiar prewencyjny.

Chcąc maksymalnie wykorzystać zgromadzone dane wskazujące na psychiczne podłoże zaobserwowanych zmian w funkcji seksualnej, podczas przygotowywania pracy do publikacji, wydaje się być zasadnym uwzględnienie w dyskusji potencjalnych metod prewencyjnych pod postacią farmakoterapii z wykorzystaniem selektywnych inhibitorów wychwytu zwrotnego serotoniny czy bupropionu.

Zawarte w tej recenzji uwagi nie wpływają na wybitnie pozytywną ocenę tej dysertacji, lecz mają jedynie charakter redakcyjny i mogą zostać wykorzystane podczas przygotowywania pracy do publikacji w czasopiśmie o niewątpliwie wysokim potencjale oddziaływania. Fakt przeprowadzenia badań w ośrodku o najwyższym stopniu referencyjności, pozwala mieć nadzieję, że uzyskane wyniki zostaną upowszechnione i będą zastosowane w codziennej praktyce klinicznej.

Rozprawa na stopień naukowy doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne lek. med. Pawła Bartnika spełnia moim zdaniem warunki określone w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki [Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm. W związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2019; Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.)]. W związku z tym wnoszę do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wnioszek o dopuszczenie lek. med. Pawła Bartnika do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med.
ANDRZEJ WRÓBEL
Specjalista ginekologii i położnictwa
Specjalista ginekologii onkologicznej
Tel. 691-376-307
- 6716815 -